

1 Organisasjonsuttalelse årsmøte 2020

2 Medlemmer valgt i representantskapet: Emil Gadolin (leder), Eva Steigen, Karina Indrearne, Jan
3 Hetterud, Endre Toft, Beate Tvedt Johannessen, Peter Hatlebakk, Rune Bakervik, Regine Olsen-
4 Hagen, Beathe Sognnes

5
6 **Karina Indrearne valgte å trekke seg fra organisasjonsutvalget som følge av sykdom, og har*
7 *derfor ikke tatt stilling til organisasjonsuttalelsen og de foreslåtte vedtektsendringene*

8 9 **Innhold**

- 10 1. Partidemokrati og maktspredning
- 11 2. Forslag til vedtektsendringer
- 12 3. Forslag til videre arbeid for organisasjonsutvalget

13 14 **1. Partidemokrati og maktspredning**

15 Representantskapet er Arbeiderpartiet i Bergen sitt øverste organ etter årsmøtet.
16 Årsmøtet avholdes kun én gang hvert år. Det betyr at det er representantskapet, sammen med
17 partilagene og partistyret, som står for den kontinuerlige politikktutviklingen i organisasjonen.

18
19 Utvalget er enig om at tidspunktet for når representantskapet og de andre partiorganene involveres i
20 ulike saker er selve nøkkelen til å sikre reell innflytelse og maktspredning i partiet.

21 22 **Bakgrunn**

23 Det er medlemmene og de tillitsvalgte som utgjør arbeiderbevegelsen. I våre
24 rekker finnes tusenvis av engasjerte mennesker som er villige til å gjøre en jobb for
25 partiet, bidra i valg, bekle ulike verv og til å utvikle organisasjonen og politikken
26 vår videre.

27
28 Arbeiderpartiet er dypest sett en demokratibevegelse. Demokratiseringen av samfunnet utgjør en
29 motmakt mot markedsrett, byråkratisering og medfødte forskjeller i makt og rikdom. Våre
30 sosialdemokratiske verdier bygger på en tro om at mennesker skal ha anledning til å påvirke sitt eget
31 liv på alle områder av samfunnet. Det kan være i borettslaget eller idrettslaget, på arbeidsplassen eller
32 ved valg - i både små og store fellesskap. I storsamfunnet er det politikken og de politiske partiene
33 som er nøkkelen til demokratisk påvirkning.

34
35 Et sterkt partidemokrati, og demokrati i samfunnet forøvrig, er et kontinuerlig arbeid.
36 Arbeidet med bydelsdemokrati og bydelsutvalgene må ses i sammenheng med arbeiderbevegelsens
37 langsiktige prosjekt om demokrati, nærhet, likeverd og engasjement.

38 39 **Utvalgets mål**

40 Utvalget har hatt som mål å komme med konkrete og praktiske forslag til tiltak for
41 å styrke partidemokratiet. Utvalget har lagt særlig vekt på samspillet mellom de
42 folkevalgte organene og representantskapet.

43 44 **Videre arbeid**

45 Denne organisasjonsuttalelsen setter ikke et punktum i arbeidet med å styrke
46 partidemokratiet vårt. Tvert imot anser organisasjonsutvalget denne uttalelsen som
47 starten på et kontinuerlig arbeid med å bygge organisasjonen. God politikktutvikling
48 og organisasjonsutvikling bygger på en tro om at mangfoldet og maktspredning i Arbeiderpartiet er en
49 styrke for partiet.

50
51 Avslutningsvis kommer derfor utvalget med anbefalinger til videre arbeid for det
52 kommende organisasjonsutvalget.

53 **Forslag til tiltak**

- 54 • Innføre et fast punkt på dagsorden i representantskapsmøtene der medlemmene kan stille
55 spørsmål til byrådet/bystyregruppen.
- 56 • Innføre et fast punkt på dagsorden i representantskapsmøtene der medlemmene kan stille
57 spørsmål til stortingsbenken
- 58 • Innføre et fast punkt på dagsorden i i representantskapsmøtene der medlemmene kan stille
59 spørsmål til fylkestingsgruppen
- 60 • Ha et årlig representantskapsmøte med bybudsjettet som tema. Dette skal resultere i en
61 uttalelse fra representantskapet som går videre til bystyregruppen. Dette møtet skal avholdes i
62 løpet av første halvdel av året, slik at representantskapet har en reell mulighet til å påvirke de
63 endelige prioriteringene og satsingsområdene i budsjettet.
- 64 • Gjennomføre representantskapsmøter som setter store saker/planer med høringsfrist på
65 dagsorden. Disse skal behandles i løpet av høringsperioden, og representantskapet skal vedta
66 uttalelser som går videre til byrådet og bystyregruppen. Eksempler på dette er KPA, Plan for
67 eldre, Skolebruksplanen, Plan for utviklingshemmede og Barnehagebruksplanen. Lokallagene
68 skal få tilsendt sakliste for representantskapsmøtene minst to uker før møtene.
- 69 • Hvert halvår sender byrådet ut en oversikt over større saker som kommer til politisk
70 behandling i løpet av det kommende halvåret. Styret skal på bakgrunn av denne oversikten
71 lage et forslag til hvilke saker som skal opp til behandling i representantskapet. Denne listen
72 legges frem og voteres over i representantskapet ved starten av året og like etter
73 sommerferien.
- 74 • Nominasjonskomiteer og valgkomiteer skal innta en mer aktiv rolle i å løfte frem nye
75 kandidater til å bekle verv og oppgaver i partier, i tillegg til de innspillene som kommer fra
76 lagene. Dette skal bidra til bedre representasjon, mer mangfold og maktspredning i partiet.

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96 2. Forslag til vedtektsendringer

97 Organisasjonsutvalget vil også tilråde følgende endringer i vedtektene:

98

99 *Begrunnelse: En utvidet §6.1 avspeiler den generelle forståelsen av habilitet i samfunnet vårt, og*
100 *sikrer at vi har en tilsvarende regel som den som gjelder i politiske organer og forvaltningen. De*
101 *praktiske følgene av en slik presisering er at regelen blir lettere å finne, og er nærmere ordlyden som*
102 *er i utbredt bruk i den norske offentligheten. Regelen har de samme følgene som i de nasjonale*
103 *vedtektene til AP, men det er hensiktsmessig å ta den inn i vedtektene våre slik at reglene er lett*
104 *tilgjengelige.*

105

106 **Nytt 6.1 Habilitet**

107 En tillitsvalgt er inhabil for å delta i saksforberedelse eller til å fatte vedtak når det foreligger
108 omstendigheter som er egnet til å svekke tilliten til den tillitsvalgtes upartiskhet. Den tillitsvalgte er
109 alltid inhabil dersom

- 110 1. personen selv er direkte berørt av saken.
- 111 2. personen er i slekt eller svogerskap i opp- eller nedadstigende linje, eller i sidelinje så nær som
112 søsken.
- 113 3. personen er eller har vært gift, forlovet, samboer eller kjæreste med en berørt part.

114

115 Tillitsvalgte vurderer selv sin habilitet. I tvilstilfeller kan styret fatte et skriftlig, begrunnet vedtak som
116 vurderer habiliteten til den tillitsvalgte.

117

118 Medlemmer av nominasjons-, innstillings- eller valgkomité som er inhabile skal tre ut av komitéen, og
119 varamedlem skal tre inn som nytt fast medlem i komitéen.

120

121

122

123 Organisasjonsutvalget har så langt vært enige om disse praktiske kjørereglene og endringen i §6.1.

124 Imidlertid oppstod det dissens om forslaget om å formulere en ny § 6.2 i

125 Arbeiderpartiet i Bergens vedtekter. Flertallets forslag til ny § 6.2 står skrevet på side 5 i dokumentet.

126

127 **Flertallet (Beate Tvedt Johannesen, Beathe Sognnes, Regine Olsen-Hagen, Jan Hetterud og Peter**
128 **Hatlebakk)** ønsker en konkret vedtektsendring som presiserer prinsippet om maktspredning, og at det
129 skal være en funksjonsdeling mellom partiets tillitsvalgte, partisekretariatet, og de folkevalgte.

130 *Regelen avspeiler mangeårig praksis i Arbeiderpartiet i Bergen med at man har skilt mellom rollene*
131 *til de folkevalgte og de partiitillitsvalgte, særlig i perioder hvor Arbeiderpartiet har vært i posisjon.*

132

133 *Flertallet vil understreke at en styrking av partidemokratiet innebærer at vi trenger plass til at flere*
134 *engasjerte tillitsvalgte kan bidra i partiarbeidet. Heltidspolitikernes engasjement og innsats har*
135 *partiet uansett krav på. Ved å sikre at partistyret, nominasjons- og valgkomité skal være sammensatt*
136 *av frivillige, sørger vi for at flere mennesker blir involvert i driften av partiet, og gjør alvor av ønsket*
137 *om maktspredning og mangfold i organene våre. Heltidspolitikerne har også svært lange*
138 *arbeidsdager i kommune og fylke, og bør ikke settes i en situasjon hvor de også blir holdt ansvarlig*
139 *for tungt partiarbeid på den knappe fritiden de har. Denne regelen er både et signal om at*
140 *Arbeiderpartiet i Bergen ønsker å sette grasroten i sentrum for partivirksomheten, og en praktisk måte*
141 *å sikre at de folkevalgte får arbeidsro rundt sine viktige arbeidsoppgaver som folkevalgte.*

142

143 *Flertallets syn er at partiets vedtekter er et arbeidsdokument som bør tilpasses den nye politiske*
144 *situasjonen: Arbeiderpartiet har fått et historisk svakt valgresultat, men sitter likevel i styringsposisjon*
145 *i Bergen og Vestland. Denne regelen er blitt nødvendig nå fordi det er krevende å holde*
146 *partistrukturene ved like i perioder med sterk styringsslitasje, og det er ønskelig at kommunepartiet*
147 *har en ledelse som er distinkt fra byens og fylkets politiske ledelse. Både tendensen med fallende*

148 medlemstall i politiske organisasjoner og den uheldige profesjonaliseringen av politikken i samfunnet
149 forøvrig gjør det også ønskelig å regelfeste at Arbeiderpartiet i Bergen skal være de frivilliges arena.

150

151 Det er viktig å poengtere at forslaget til ny §6.2 ikke er en kritikk av hardtarbeidende tillitsvalgte i den
152 nåværende eller tidligere valgperioder. Arbeiderpartiet i Bergen er et stort kommuneparti som kan
153 trekke veksler på mange frivillige på et begrenset geografisk område, og det bør vi benytte oss av.

154 Flertallet vil også understreke at vi mener at denne reglen verken er nødvendig eller hensiktsmessig i
155 alle partiets organer. Fylkespartiet og andre representative organer bør ikke innføre en slik regel, ei
156 heller lokal- eller bydelsforeninger for forholdene er mindre enn i kommunepartiet.

157

158 **Mindretallet (Endre Toft, Eva Steigen, Rune Bakervik og Emil Gadolin)** ønsker ikke denne foreslåtte
159 vedtektsendringen (6.2), da den legger for sterke begrensninger på hvem som er valgbar til styret og
160 i andre verv i organisasjonen. I partikulturen vår står prinsippet om maktspredning sterkt. Det er
161 imidlertid et stort rom for forbedring på alle nivåer i organisasjonen og blant de folkevalgte.

162 Mindretallet er uenig i flertallets fremgangsmåte. Kortsiktige hensyn knyttet til om partiet er i posisjon
163 eller ikke bør løses gjennom valgkomiteens arbeid og i årsmøtet, ikke gjennom vedtektsendringer. I
164 tillegg vil en slik vedtektsendring bety at Arbeiderpartiet i Bergen sine vedtekter skiller seg vesentlig
165 fra de sentrale vedtektene og andre kommunepartier sine lokale vedtekter.

166

167 Organisasjonsutvalget har hatt en svært kort funksjonstid. De foreslåtte endringene er en drastisk
168 endring av praksisen i organisasjonen. Slike endringer ville fortjent et lengre og mer dyptgående
169 stykke arbeid, og det er et åpent spørsmål hvordan disse prinsippene skal forstås opp i mot andre
170 nivåer av partiorganisasjonen, eksempelvis bydelsutvalg og bydelsstyrer, fylkesstyret og sentralstyret,
171 og begrunnelsen fra flertallet kan være like relevant til disse delene av organisasjonen.

172

173 En god styresammensetning i Arbeiderpartiet skal være preget av mangfold. Det er et ideal at styret
174 har en god miks og representasjon med tanke på kjønn, yrkes- og utdanningsbakgrunn, alder, kulturell
175 bakgrunn, kort og lang fartstid i organisasjonen, folkevalgte og ikke folkevalgte. Det er særlig viktig
176 med fagbevegelsens tilstedeværelse og representasjon i partiet på alle nivåer. Det langsiktige arbeidet
177 med å øke mangfoldet og maktspredning i organisasjonen løses best gjennom godt
178 organisasjonsarbeid, en styrket rekruttering og samarbeid med fagbevegelsen.

179 Organisasjonsuttalelsen som helhet peker nettopp på en styrking av lokallagene og representantskapet
180 som en nøkkel til mer partidemokrati.

181

182 Det å være folkevalgt er tidkrevende, men det er på ingen måte unikt for de folkevalgte. Mange andre
183 har også yrker og aktiviteter utenfor politikken som er svært tidkrevende og som kan gjøre det
184 vanskelig å engasjere seg i partipolitikken. Det må være opp til den enkelte å vurdere hvorvidt man
185 har tid og ønske om å ta på seg verv i organisasjonen, og til syvende og sist er det årsmøtet som
186 bestemmer hvem som blir satt til å bekle ulike verv for partiet.

187

188 Den foreslåtte vedtektsendringen om at personer som "står i nært slektskap eller forbindelse med
189 folkevalgte med tunge forpliktelser (jf. §6.1) er heller ikke valgbar til styret, nominasjons- eller
190 valgkomité", må forstås som en forlengelse av habilitetsreglene. Dette vil i så fall være en strengere
191 praktisering av habilitet enn det som eksempelvis er gjeldende for kommunestyre og fylkesting.
192 Mindretallet kan ikke støtte en slik vedtektsendring, da den anses å legge for store begrensninger på
193 medlemmenes muligheter til å engasjere seg i partiorganisasjonen. De eksisterende habilitetsreglene
194 vil sikre at de gjeldende habilitetsprinsippene som råder i partiet og i samfunnet forøvrig blir fulgt i
195 organisasjonen.

196

197

198

199

200

201

202 **Nytt 6.2 Makt- og ansvarsdeling**

203 Arbeiderpartiet i Bergen skal søke å involvere så stor del av partiets medlemsmasse i
204 beslutningsprosesser som mulig, og søke å fordele makt og innflytelse så langt som mulig. Derfor er
205 det et ideal at de tillitsvalgte på kommunepartinivå fortrinnsvis skal hentes fra partiets grasrot.

206
207 Folkevalgte med tunge forpliktelser er ikke valgbare til styret, valgkomité eller nominasjonskomité i
208 Arbeiderpartiet i Bergen. Folkevalgte med tunge forpliktelser inkluderer stortingsrepresentanter,
209 fylkesordfører, ordfører, byråder, kommunalråder, og andre frikjøpte heltidspolitikere.

210
211 Styrekandidater som står i nært slektskap eller forbindelse med folkevalgte med tunge forpliktelser (jf.
212 §6.1) er heller ikke valgbare til styret, nominasjons- eller valgkomité.

213
214 Medlemmer av partisekretariatet, gruppesekretariatet eller politiske rådgivere er ikke valgbare som
215 tillitsvalgte i styret, i nominasjons- eller valgkomité.

216
217 Dersom et medlem av styret, av nominasjons- eller valgkomité blir frikjøpt som folkevalgt med tunge
218 forpliktelser eller tiltrer fylkestyret, skal vedkommende tre ut av tillitsvervet sitt i partiet, og et
219 varamedlem skal tre inn som nytt fast medlem.

220

221 **3. Forslag til videre arbeid for organisasjonsutvalget**

222

223 Utvalget har ikke rukket å vurdere de følgende temaene nøye nok, og oppfordrer neste
224 organisasjonsutvalg til å se nærmere på dem:

225

226 • Det lokale arbeidet med Arbeiderpartiets nasjonale partiprogram og landsmøteforslag er viktig
227 for å sikre at Arbeiderpartiet i Bergen sine medlemmer får engasjert seg i den nasjonale
228 politikken. Det kommende organisasjonsutvalget bør drøfte hvordan organisasjonen kan legge
229 opp til gode og involverende prosesser med dette.

230 • Organisasjonsutvalget bør drøfte hvorvidt det er hensiktsmessig at årsmøtet eller
231 representantskapet vedtar måltall for partiaktivitet (antall møter, medlemstall etc.) for
232 Arbeiderpartiet i Bergen. Her bør man se til AUF for eksempler på bruk av måltall som et
233 styringsverktøy for organisasjonen.

234 • Rutiner for oppfølging av nye medlemmer, for å styrke mottak av medlemmene i
235 bydelsforeningene de sogner til.

236

237

238

239

240

241

242

243

244